

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

(nr.120 din 11.03.2020)

În conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică a examinat proiectul nominalizat mai sus prin prisma legislației în vigoare și expune următoarele considerente.

I. ASPECTE DE ORDIN GENERAL.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova dl Igor Dodon, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Elaborarea proiectului de lege a fost impulsionată de demararea procesului de reformare a instituțiilor statului pe filiera securității și apărării naționale. Scopul acestuia este armonizarea cadrului juridic existent, introducerea unor elemente noi ce, în opinia autorilor, vor îmbunătăți procesul de organizarea și funcționare a Serviciului de Protecție și Pază de Stat (în continuare - Serviciu). În acest sens, obiectul

de reglementare al proiectului de lege este modificarea Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Legii nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian.

3. Reieșind din Nota informativă realizarea inițiativei legislative nu necesită resurse financiare suplimentare.

II. SUGESTIIȘI OBIECȚII DE ORDIN JURIDIC. RESPECTAREA PROCEDEELOR DE TEHNICĂ LEGISLASTIVĂ.

4. În conformitate cu cerințele practicii de elaborare a actelor legislative, în titlul proiectului de lege, atenționăm asupra necesității substituirii cuvântului "legislative" cu cuvântul "normative".

5. Cu referință la "Articolul I" din proiectul de lege:

- *în pct.1* substituieacuvântului "acordă" cu cuvintele "sunt obligate să acorde" în opinia Direcției generale juridice nu va schimba caracterul normei, or instituțiile prevăzute la alin.(1) al art.5 acordă sprijin necesar îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege **în limitele competențelor legale**, ceea ce presupune că, instituțiile enumerate fiind obligate să acorde un anumit sprijin nu sunt în drept să depășească competențele stabilite de cadrul legal. Potrivit clasificării normelor juridice după conduita prescrisă, prezenta propunere de modificare, stabilește o normă onerativă. Caracteristic normelor onerative este faptul că,această prescrie obligația de a înfăptui o anumită acțiune și, în cazul în care acțiunea nu este realizată, se sancționează conduita pasiva, inactivă. Reținem că, prevederile prezentei legi, nu stabilesc careva sancționări pentru neacordarea sprijinului necesar îndeplinirii obligațiilor, pe cale de consecință modificarea în cauză nu va avea efectul dorit.;

- *la pct.4 ce modifică art.13 din lege:*

• la alin.(1) și (7) a se revedea oportunitatea înlocuirii termenului "concurs" cu termenul "selecție". Procedura de concurs este o procedură obiectivă și democratică, ce are drept rezultat trierea celei mai bune candidaturi din cele participante la concurs, iar procedura de

selecție în opinia Direcției generale juridice poate genera elemente de coruptibilitate și angajarea persoanelor pe criterii de interese și nu pe criterii bazate pe profesionalism, calități intelectuale și fizice. Mai mult decât atât, Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede că "ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante se face prin concurs, promovare sau transfer", iar art.4 din aceeași stabilește că "prevederile legii se aplică și funcționarilor publici cu statut special ai organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, iar Serviciul potrivit art.1 din Legea nr.134/2008 este un organ de stat cu atribuții speciale în domeniul securității statului;

- la lit.b) din alin.(2): În conformitate cu art.28 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei ce prevede că "Bărbații, cetățeni ai Republicii Moldova, ce au împlinit vârsta de 18 ani sunt încorporați în serviciul militar în termen", atenționăm cu scop de rigoare juridică asupra contradicțiilor ce vor apărea inevitabil în cazul substituirii textului "21 de ani" cu textul "18 ani" la lit.b), întrucât lit.d) din același alineat (2) stabilește expres că "În calitate de ofițer de protecție poate fi încadrată persoana care [...] a îndeplinit serviciul militar prin contract sau serviciul special, serviciul militar în termen sau cu termen redus ori a urmat cursul deplin de instruire la catedra militară". Direcția generală juridică a examinat modificarea înaintată prin prisma cadrului legal existent și nu în ultimul rând s-a ținut cont de specificul activității Serviciului (inclusiv a fost examinat și argumentul în favoarea acestei modificări adus de către Serviciu în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, anexată la proiectul de lege) și consideră că funcția unui ofițer de protecție este o funcție ce presupune abilități profesionale și fizice deosebite în domeniul pazei, or protecția primelor persoane din stat este o responsabilitate majoră și în această ordine de idei reducerea vârstei de la 21 de ani la 18 o considerăm inoportună pentru ofițerii de protecție, însă o vedem acceptabilă pentru categoria subofițerilor prevăzuți de art.13 al Legii nr.134/2008 fapt ce ar permite și acorda subofițerilor posibilități de acumulare a cunoștințelor necesare și a practicii în domeniul pazei și protecției.

- La pct.7 . În alin.(1) din art.21 al legii sintagma "funcționari publici" să rămână în vigoare, deoarece într-o autoritate publică cu statut special, personalul de bază sunt funcționari publici cu statut special, iar unele posturi, de exemplu din cadrul serviciului economico-financiar,

urmează a fi ocupate de funcționari publici cu statut general. Tot la acest articol menționăm că actele ce țin de angajarea, detașarea sau eliberarea din funcție a funcționarului se face prin act administrativ semnat de către Directorul instituției sau în lipsa acestuia de către adjuncții acestuia, astfel sugerăm autorilor excluderea din alin.(7) a propoziției "sau al persoanei împuternicite de către acesta".

- **Pct.9.** În cuprinsul alineatului (4) al art.35 cuvintele "art.35" se vor substitui cu cuvintele "prezentului articol".

- **Pct.10.** În redacția nouă a alin.(18) din art.36 al legii, prima propoziție, la final se va completa cu cuvintele "într-o funcție corespunzătoare specialității obținute". Argument în acest sens aducem pct.4¹ din Hotărârea Guvernului nr.923/2001 cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat, care stabilește expres că "restituirea cheltuielilor în bugetul de stat pentru instruire nu se răsfrânge asupra tânărului specialist, care, în decurs de 6 luni, se reangajează o singură dată în instituția din care s-a eliberat sau se angajează la o altă instituție publică finanțată de la bugetul de stat sau de la bugetul local, într-o funcție corespunzătoare specialității obținute."

6. Ce ține de "Articolul II" ce vine să modifice Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian. Legea nr.143/2012 este o lege specială ce reglementează modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, se aplică aeronavelor care operează în spațiul aerian al Republicii Moldova și în special reglementează **competențele autorităților administrației publice centrale în domeniul gestionării spațiului aerian** (aici menționăm Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Autoritatea Aeronautică Civilă). **Consultarea opiniei autorităților din domeniul gestionării spațiului aerian era utilă și imperios necesară, iar poziția acestora oferea plusvaloare proiectului de lege, însă observăm lipsa avizelor autorităților publice centrale de resort.**

7. Referitor la "Articolul III" ținem să menționăm că la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ urmează a se ține cont că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.100/2017 cu privire la actele

normative este aplicabilă norma imperativă, statuată la art. 56, potrivit căreia „actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Potrivit alin. (3) al aceluiași articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

La fel, în conținutul alin.(2) urmează a fi prevăzut un termen optim pentru realizarea de către Guvern a prevederilor lit.a) și b) întru executarea legii ulterior adoptate.

8. Potrivit notei informative implementarea prevederilor proiectului de lege nu va avea nici un impact asupra bugetului de stat și nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Ținând cont că unele modificări propuse de proiectul de lege vin să majoreze sau să reducă veniturile bugetare (*vezi punctele 9,10,11 din proiect*) reamintim că în conformitate cu art.131 din Constituția Republicii Moldova, art. 58 din Regulamentul Parlamentului și Hotărârile Curții Constituționale nr.19/1999 și nr.29/2001 **avizul Guvernului este obligatoriu** la proiectele de acte legislative și la propunerile legislative sau la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare.

9. Cu titlu de informare aducem la cunoștință că în procedura legislativă se află în proces de examinare proiectul de lege nr.191/12.09.2019 pentru modificarea unor acte normative, care prevede excluderea serviciilor de protecție și pază din partea statului a persoanelor ce au deținut funcțiile de Președinte al Republicii Moldova,

Președinte al Parlamentului și Prim-ministru. În această ordine de idei reamintim art.56 alin.(4) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 care prevede : "În situația în care dezbaterii Parlamentului sînt supuse mai multe proiecte de acte legislative ce vizează aceeași problemă, care însă au la bază diferite concepții, Parlamentul, la propunerea comisiei sesizate în fond, va hotărî, prin votul majorității deputaților prezenți, care proiect va fi dezbătut ca proiect de bază. Celelalte proiecte vor fi considerate de alternativă."

În concluzie, în raport cu conținutul său normativ, proiectul se încadrează în categoria legilor organice, iar în aplicarea dispozițiilor art.72 din Constituție, adoptarea acestui proiect ține de competența Parlamentului.

ex.:Viorica Stratiev
tel.022.820.584

**Șef Direcție generală
Ion Creangă**